

Notat 5.4. Elevgrupper - indvandrere og elever med dansk som andetsprog

(Af Ole Bjerring)

I. Kort beskrivelse af de to tillægstakster

- a. Tillægstakst for indvandrere og efterkommere heraf
  - Gives til indvandrere fra en række nærmere definerede lande. I nuværende lov beskrevet som "mindre udviklede tredielande"
  - Der kræves, at eleven har gennemført 12 uger af et kursus
  - Denne tillægstakst kan højst ydes til 8 % af skolens totale årselevtal
  - Der er ingen specifikke krav om anvendelse af tilskuddet
  - I 2017 er taksten for indvandrere på 27.546 kr.

- b. Tillægstakst for danskundervisning for tosprogede
  - Gives til danskundervisning for tosprogede, der har andet modersmål end dansk. Daglig tale "dansk som andetsprog."
  - Det kræves, at man er dansk statsborger eller har varig opholdstilladelse i Danmark
  - Forstander træffer beslutning/aftaler med elev og forældre
  - Det kræves, at der er konkret undervisning på skolen af de pågældende elever i dansk som andetsprog
  - Taksten for dansk for tosprogede på 13. 949 kr

På statsregnskabet 2016 var der et forbrug på 17,8 mio. (17,9 fratrukket 0,1 mio. til meritgivende brobygning) til de to tillægstaxametre i alt.

Der er på ingen måde fuld identitet mellem de to tillægstaxametres elevgrupper. En elev kan f.eks. udløse indvandrer takst uden at samme elev nødvendigvis udløse taksten for dansk som andetsprog. Eleven kan f.eks. være så dygtig til dansk, at supplerende undervisning er overflødig, eller måske har eleven ikke varig opholdstilladelse. På den anden side er en stor del af de grønlandske elever fagligt og juridisk set berettigede til undervisning i dansk som andetsprog, selv om de naturligvis ikke kan udløse indvandrer takst.

II. Statistikken

I nedenstående statistiske figurer er udeladt de fire efterskoler med tyrkisk kulturbaggrund. Disse skoler består næsten 100 procent af elever, der udløser de to takster, og derfor er særdeles atypiske i denne delanalyse. Hvis de var taget med i nedenstående ville det eksempelvis betyde en betydelig stigning i den relative forekomst på de små efterskoler, da den samlede population i elevgruppen er begrænset.

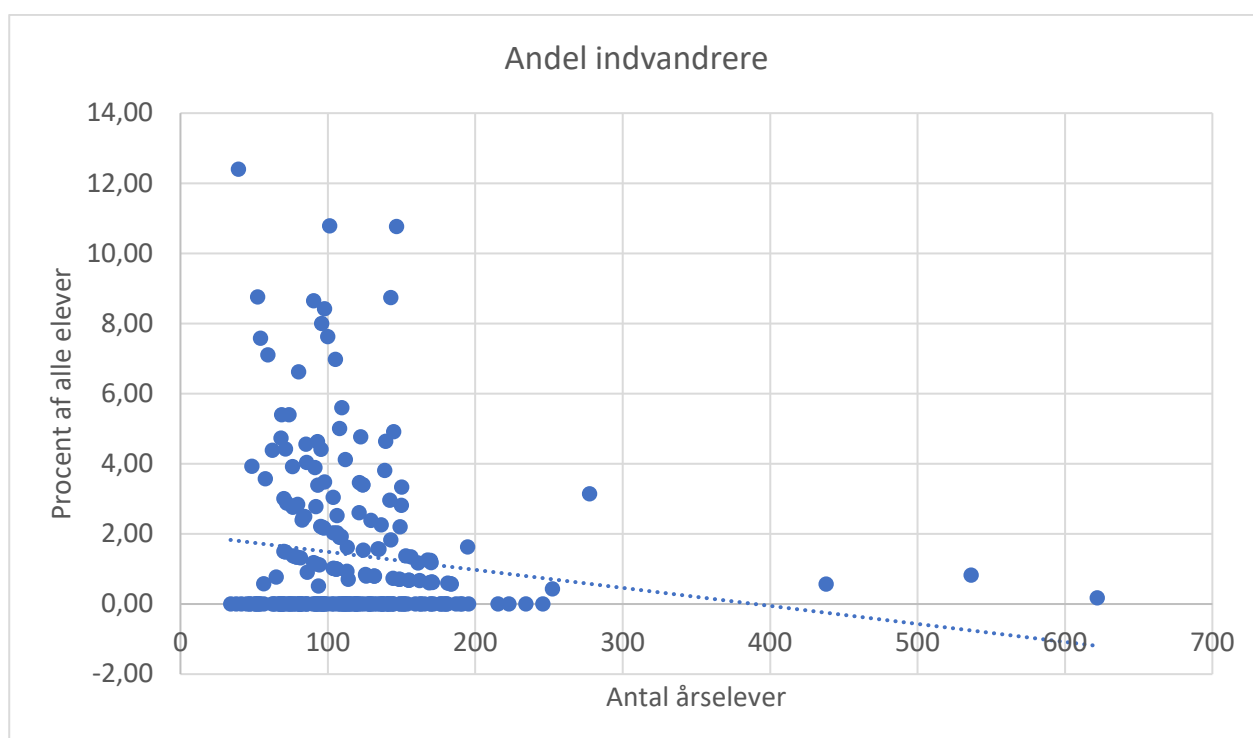
Den nedenstående statistik er baseret på de aktivitetstal, der er indberettet til Undervisningsministeriet for skoleåret 2015/16.

Efter fradrag af de fire skoler med tyrkisk kulturbaggrund indgår der 347 elever vedrørende indvandrerexamener, hvilket udgør 1,22 % af den samlede elevmasse. Dansk som andetsprog indgår med 416 elever, hvilket udgør 1,46 % af den samlede elevmasse.

Indvandrere og efterkommere

I figur 1. vises den procentvise andel af indvandrere på skolen sat i forhold til skolernes størrelse målt efter årselevtal. Alle efterskoler på nær de fire ovenfor nævnte skoler indgår, også specialefterskoler.

Figur 1. Andel indvandrere

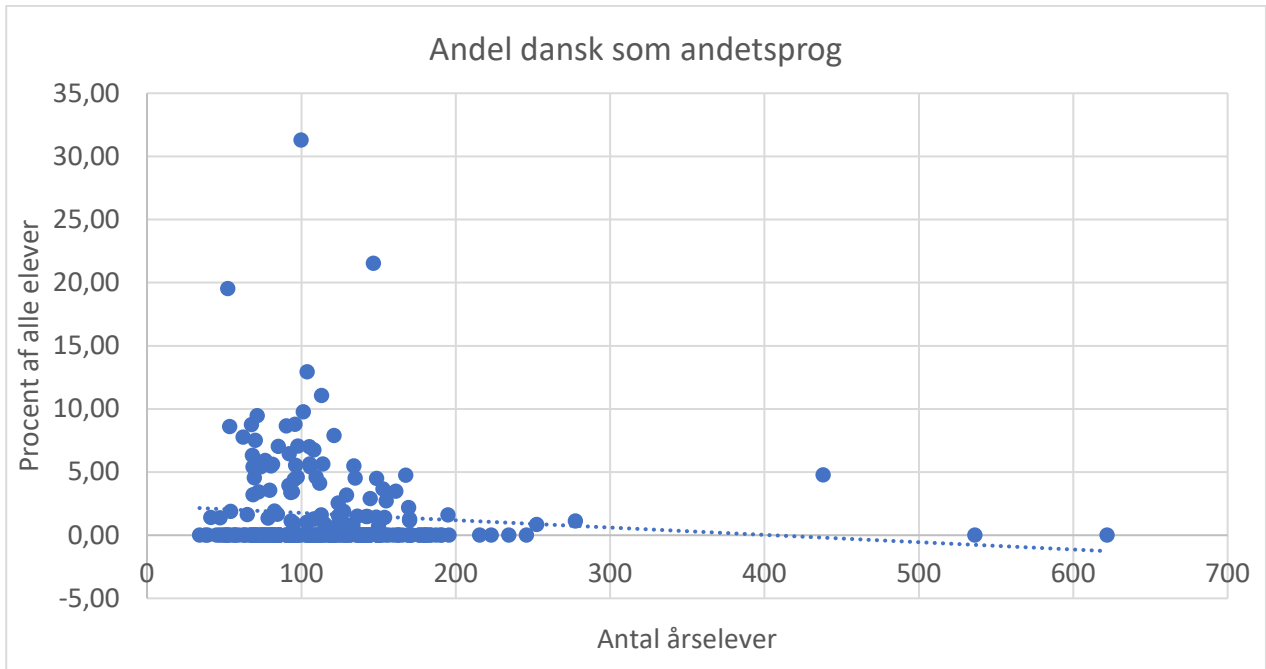

Det kan læses af figur 1., at syv-otte skoler rammer loftet på 8 % og dermed får et cut-off (et vist antal årselever, som der ikke gives tilskud til). Af de 240 skoler, der indgår i undersøgelsen, er der ingen aktivitet på de 125 skoler, hvorfor de ligger på nul procent. Figuren viser desuden en tydelig sammenhæng mellem skolestørrelse og frekvensen af indvandrere på skolen.

Dansk som andetsprog

Nedenstående figur 2. viser andelen af elever med dansk som andetsprog/der undervisning i dansk for tosprogede. Andelen på skolerne er sat i forhold til skolernes størrelse målt efter årselevtal. Alle efterskoler på nær de fire ovenfor nævnte skoler indgår, også specialefterskoler.

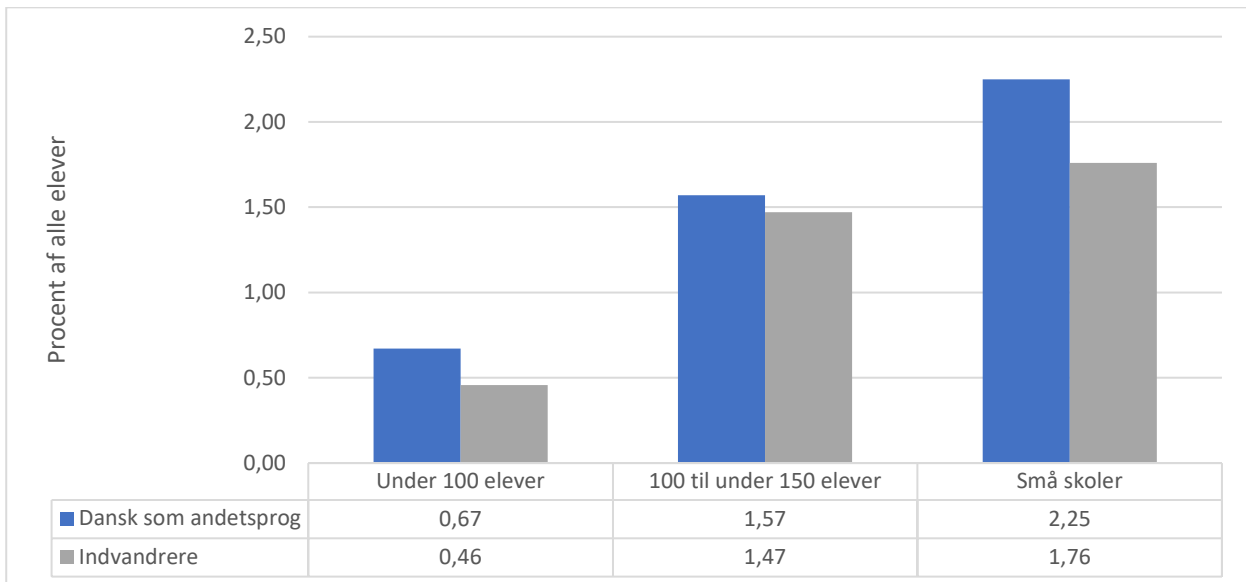
Figur 2. Andel af dansk som andetsprog

Figur 2. viser, at der opnås betydeligt større andele af elever med dansk som andetsprog end andele med indvandrere. Dette skyldes dels, at elevgruppen er fordelt på færre skoler, nemlig 84 ud af de 240, der indgår i undersøgelsen, og dels, at der findes efterskoler med relativt mange grønlandske elever.

I nedenstående figur fordeles begge tillægstakster efter skolestørrelse, hvor små skoler udgøres af skoler under 100 elever, mellemstore 100 til under 150, og store 150 og op.

Figur 3. Andele tillægstakstelever fordelt efter skolernes årselevtal.

Ovenfor er nævnt det forbehold, der er begrundet i det begrænsede, samlede statistiske grundlag, men på foreliggende grundlag viser figur 3. en tydelig tendens til sammenfald mellem skolernes elevtal og disse to grupper af tillægstakstelever.